

Francesc Remart i Pere Pau Montaña

A la biblioteca del monestir de Santa Maria de Montserrat es conserva un àlbum catalogat com 1137 amb el títol *Planos y vistas de la montaña de Montserrate levantados de eorden de Don Francisco de Zamora por Don Francisco Remart y Don Pedro Pablo Montaña Año de 1790*. Aquest àlbum conté 32 dibuixos a ploma i a l'aiguada. El 16 relacionats amb les ermites foren publicats per primera vegada pel pare Cebrià Baraut a *Iconografia de les ermites i dels ermitans de Montserrat* a "Miscellanea Barcinonensia" XII (abril de 1966) ps 37-52. La resta de dibuixos foren reporduits com il·lustracions en el llibre *Diario de los viajes hechos en Catalunña de Francisco de Zamora* llibre a cura de Ramon Boixareu editad per editorial Curial a Documents de Cultura, Barcelona, 1973.

Pere Pau Montaña (1749 - 1803) fou un pintor barroc català. Treballà principalment per a l'Església, la noblesa i la burgesia. A l'àmbit religiós, seguí l'estil iniciat per Antoni Viladomat: llenços de Santa Maria de Mataró i altar de la capella del Santíssim a la Mercè de Barcelona. A Barcelona realitzà la decoració de l'edifici de la Duana (actual Delegació del Govern de l'Estat) dedicada al rei Carles III, així com el Palau Episcopal i l'edifici de la Llotja de Barcelona. També va pintar els quadres del retaule de la capella de Tots Sants a la Catedral de Barcelona. Existeixen divergències pel que fa als cognoms d'aquest pintor, ja que figura a vegades com a Muntanya i altres com a Montaña que és com signava; igualment i ha diferències entre les fonts en atribuir el segon cognom del pintor, figurant majoritàriament com "Placeta", però també com a Llanas. Els dibuixos de Pere Pau Montaña eren molt precisos perquè foren fets amb un precursor de la càmera lúcida anomenada també càmera clara. Es tracta d'un instrument òptic emprat com ajuda per dibuixar. La càmera lúcida efectua una superposició òptica de l'objecte a dibuixar i la superfície on ha de realitzar-se el dibuix. No ha massa informació sobre Francesc Remart. El pare Baraut proposa que el seu nom correcte rea Francesc Renart i era un mestre d'obres barceloní. Francesc Renart (1723-1791)).

La importància de l'àlbum de Remart i Montaña es deu a la fidelitat de les seves imatges i la circumstància que els dibuixos foren fets abans de la destrucció del monestir de Santa Maria i de les ermites durant la Guerra del Francés els anys

1811 i 1812.

A continuació es reproduueixen el gravats fets per Francesc Remart i Pere Pau Montaña. Els noms de les llegendes s'han estat adaptats a la toponímia actual i al llenguatge normatiu actua.

Vista de la montaña de Montserrat, tomada desde Puig Ferran, cerca de la casa de Maçana, y distante del monte lo que indica el Plano Geográfico cuya vista termina la longitud de las rocas o peñas nombradas los Pallers, hasta la roca Foradada, con explicación de todo su contenido (el català de la llegenda ha estat adaptat al català normatiu). 1. Pleta del Panxo 2. Roca Foradada 3. Roca anomenada la Mitra 4. Roca del Moro 5. Extrem de les Agulles 6. La Roca de la Portella 7. Los Pallers 8. Corra Cavalls 9. Roques de l'ermita de sant Joan 10. Mont Gros 11. Coma de Naps de Dalt 12. Coma de Baix 13. Ermita de sant Pau de la Guàrdia 14. Ruïnes del castell antic de la Guàrdia 15. Camí de casa Maçana que (es) dirigeix al castell i ermita 16. Cova Diablera 17. Cova i ruïnes del mas Montanya.

Vista en perspectiva de la montaña de Montserrat tomada desde la Viña Vieja y a la distancia del monte que indica el Plano Geográfico, con explicación de todo su contenido, cuya vista termina la longitud de las rocas nombradas los Pallers hasta el castell Otger (s'han adaptat els noms i el castellà). 1. Puig Ferran que si situó el punto de vista de a montaña por la parte de casa Maçana 2. Los Pallers 3. La Roca Portella 4. La Serra Palomera 5. La coma de Naps de Dalt y coma de naps de Baix 6. Montgròs 7. Corra Cavalls 8. Serrals del releix de Montgròs 9. La serra de la Creu de Torelló 10. La Pastereta 11. La Canal Gran 12. Les canals del Penitent 13. Torrent de Santa Maria o de font Seca 15 (sic). Pas de la Savina 16 Serra de sobre el Pas de la Barra 17. Cova Salnitre 18. Mirador i roca de la ermita de santa Caterina 19. Ermita de sant Joan i roques amb dit nom 20. Ermita de sant Onofre

21. Ermita i roca de sant Iago 22. Ermita i roca de santa Magdalena 23. Serra Llargà 24. Torrent Fondo 25. Cap de les Canals de Xirot 26. Castell antic arruïnàt anomenat d'Otger 27. Camí que digereix de Barcelona al poble de Collbató 28. Poble i castell de Collbató 29. Hostal que es està situat al peu i camí de la muntanya 30. Canal de dins de la muntanya al monestir.

Vista en perspectiva de la muntanya de Montserrat, tomada en una eminencia inmediata a la casa de Tobella y a la distancia del monte que indica el Plano Geográfico y comprende desde el castillo Otger hasta la ermita de san Dimas. 1. Castillo Otger 2. Sierra Larga, 3. Canales de Auxiro 4. Torrente de sant Miguel 5. Ermita de sant Miguel 6. Cueva de Nuestra Señora 7. Torrente de santa Maria 8. Monasterio 9. Camino de la montaña que dirige al 10. Camino de la Cueva 11. Camino de Monistrol 12. Cueva de Vallbona 13. Carretera que dirige al monasterio 14. Ermita de san Benito 15. Ermita de san Salvador 16. Ermita de san Dimas 17. Rocas de san Jaime 18. Rio Llobregat

Vista en perspectiva de la montaña de Montserrat, tomada desde la eminencia nombrada la Torre cuya situación es contigua en la misma Coma de coll Oliva e inmediato a la casa nombrada Calzina, y contiene la longitud y distancia del monte que indica el Plano Geográfico desde la ermita de san Dimas hasta Roca Foradada. 1. Camí real 2. Pleta d'en Panxo 3. Roca Foradada 4. Les Agulles 5. Hort de Malany 6. Canal de Mig Dia 7. Font del Llum 8. Oratori de san Jeroni (major eminència de la muntanya) 9. Canal on es forma el riu Sec 10. Canal del Pou de Glas 11. Roca Ampla 12. Santa Cecília 13. Roques dels Ecos 14. Rocas de l'ermita de sant Antoni abat 15. Cavall Bernat 16. Roques de l'ermita de sant Salvador 17. Roques de l'ermita de la Santíssima Trinitat 18. Roques de l'ermita de sant Dimes 19. Safareig dels Apòstols 20. Plana la Vella 21. Roca Corveia 22. Camí únic que té tota aquesta vista per muntar a l'interior de la muntanya 23. Enderrocada de santa Cecília.